

REPUBLIKA HRVATSKA
Visoki trgovački sud Republike Hrvatske
Berislavićeva 11, Zagreb

Poslovni broj: 51 Pž-6500/2019-2

R E P U B L I K A H R V A T S K A

R J E Š E N J E

Visoki trgovački sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Raoula Dubravca, predsjednika vijeća, Draženke Deladio, suca izvijestitelja i Josipa Turkalja, člana vijeća, u pravnoj stvari tužitelja SRETNE NEKRETNINE d.o.o. u stečaju, OIB 61793431033, Zagreb, Krajiška 30, kojeg zastupaju punomoćnici, odvjetnici iz Odvjetničkog društva Buterin & Posavec d.o.o., Zagreb, Masarykova ulica 3, protiv tuženika CONDITOR d.o.o., OIB 34257512503, Dobrodol, Vugrovečka cesta 9, kojeg zastupa punomoćnik Zdravko Baburak, odvjetnik u Zagrebu, Strojarska 2, radi pobijanja dužnikovih pravnih radnji, odlučujući o tužiteljevoj žalbi protiv presude Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-360/2019-12 od 26. rujna 2019., 21. siječnja 2020.

r i j e š i o j e

I. Ukida se presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-360/2019-12 od 26. rujna 2019. i predmet vraća tom sudu na ponovan postupak.

II. O troškovima žalbenog postupka prvostupanjski će sud odlučiti u konačnoj odluci.

Obrazloženje

Presudom Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-360/2019-12 od 26. rujna 2019. u točki I. njene izreke odbijen je tužbeni zahtjev koji glasi:

„ Utvrđuje se da je bez učinka prema stečajnoj masi društva SRETNE NEKRETNINE d. o. o. u stečaju, OIB 61793431033 Kupoprodajni ugovor od 21. 12. 2017., sklopljen između SRETNE NEKRETNINE d. o. o. u stečaju, OIB 61793431033, kao prodavatelja i CONTITOR d. o. o., OIB 34257512503, kao kupca, ovjeren po javnom bilježniku Zrinki Batušić Šlogar iz Sesveta pod posl. br. OV-7330/2017, temeljem kojeg je društvo SRETNE NEKRETNINE d. o. o. u stečaju, OIB 61793431033 prodalo društvu CONTITOR d. o. o., OIB 34257512503, nekretnine upisane u zk. ul. br. 2564, k. o. Sv. Jakov, k. č. br. 5324/4 u naravi pašnjak površine 135,4 čhv i k. č. br. 5324/6 u naravi pašnjak, površine 112,3 čhv sve upisano u zemljišne knjige Općinskog suda u Crikvenici, Zemljišnoknjižni odjel Crikvenica.

Dužan je tuženik u roku od 15 dana vratiti u stečajnu masu društva SRETNE NEKRETNINE d. o. o. u stečaju, OIB 61793431033 nekretnine iz t. I. izreke presude, jer će se u protivnom upis njegova prava vlasništva brisati temeljem ove presude uz istovremeni upis prava vlasništva tužitelja.“

Točkom II. izreke presude naloženo je tužitelju naknaditi tuženiku troškove parničnog postupka u iznosu od 6.250,00 kn, u roku od osam dana.

Prvostupanjski sud je u obrazloženju svoje odluke u bitnome istaknuo kako tužitelj niti ne tvrdi, a u istom pravcu nije niti pružio odgovarajuće dokaze da bi vrijednost otuđene nekretnine bila dovoljna da se, nakon namirenja tražbina razlučnih vjerovnika, preostane iznos za makar i djelomično namirenje stečajnih vjerovnika, kako to propisuje odredba članka 254. stavka 1. točke 3. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 71/15 i 104/17; dalje: SZ). Dakle, sud je na temelju navoda tuženika, a koje navode tužitelj nije osporio, utvrdio da je vrijednost otuđene nekretnine deseterostruko manja od upisanih tereta iz čega da je razvidno kako se očito ne radi niti o pravnoj radnji kojom se remeti pravo na ujednačeno namirenje stečajnih vjerovnika, dakle o oštećenju vjerovnika, niti o pravnoj radnji kojom se pojedini stečajni vjerovnici stavljaju u povoljniji položaj, što bi predstavljalo pogodovanje vjerovnika. S obzirom da tužitelj nije dokazao postojanje pravnih pretpostavki za pobijanje dužnikovih pravnih radnji kako su propisane odredbama članaka 198., 199. i 200. SZ-a, tužbeni zahtjev je odbijen u cijelosti kao neosnovan. O troškovima postupka odlučeno je primjenom odredbe članka 154. stavka 1. Zakona o parničnom postupku.

Tužitelj je podnio žalbu protiv odluke zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. Zakona o parničnom postupku, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava. Navodi kako je točno da je činjenično stanje između stranaka u većoj mjeri nesporno, međutim prvostupanjski je sud pogrešno zaključio da otuđenjem nekretnine iz stečajne mase tuženika nije došlo do oštećenja vjerovnika na koji način je počinjena i bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. Zakona o parničnom postupku jer presuda nema razloga o odlučnim činjenicama. S obzirom da članak 198. SZ-a ne govori o tome u kojoj mjeri vjerovnici moraju biti oštećeni, to proizlazi da je svako oštećenje vjerovnika dovoljno da bi se mogla pobijati radnja koja je prouzrokovala to oštećenje. Također, a imajući u vidu posebna pravila namirenja nekretnina opterećenih razlučnim pravom iz članaka 248. i 254. SZ-a, kao i utvrđenu vrijednost otuđene nekretnine iz članka 3. Ugovora u visini od 95.000,00 EUR, za očekivati je da će se barem 10% postignute cijene na dražbi izdvojiti u stečajnu masu. S obzirom da vjerovnici u stečajnom postupku mogu očekivati namirenje svoje tražbine u vrlo malom dijelu, to im svaka naplata koja im je onemogućena predstavlja oštećenje. U prilog svojim navodima poziva se na odluku ovog suda, poslovni broj Pž-5975/13 od 31. svibnja 2016., kao i odluku Vrhovnog suda Republike Hrvatske poslovni broj Revt-97/10 od 23. ožujka 2011. ukazuje i na nelogičnost pozivanja prvostupanjskog suda na odredbe članaka 199. i 200. SZ-a na koje se tužitelj nije niti pozivao u postupku s obzirom da tuženik nije vjerovnik tužitelja. Slijedom navedenog, predlaže preinačiti pobijanu odluku i prihvatiti u cijelosti zahtjev tužitelja kao osnovan uz naknadu troškova postupka tužitelju, a podredno pobijanu odluku ukinuti i predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovan postupak.

Odgovor na žalbu nije podnesen.

Žalba tužitelja je osnovana.

Ispitavši pobijanu odluku u granicama razloga navedenih u žalbi u skladu s člankom 365. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 129/00,

88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13 i 89/14; dalje: ZPP), pazeći po službenoj dužnosti na bitne povrede odredaba parničnog postupka iz odredbe članka 354. stavka 2. točaka 2., 4., 8., 9., 11., 13. i 14. ZPP-a i na pravilnu primjenu materijalnog prava, ovaj sud je utvrdio kako je ona nepravilna i nezakonita jer je prvostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP-a s obzirom da pobijana presuda nema razloga o odlučnim činjenicama.

Predmet spora je zahtjev tužitelja za pobijanje pravne radnje stečajnog dužnika, ugovora o kupoprodaji kojeg je tužitelj kao prodavatelj sklopio s tuženikom kao kupcem 21. prosinca 2017., kao i vraćanje u stečajnu masu nekretnina koje su predmet kupoprodajnog ugovora, a koji zahtjev tužitelj temelji na odredbama članaka 201. i 202. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 71/15 i 104/17; dalje: SZ).

Tijekom postupka nije bilo sporno:

- da je ugovor o kupoprodaji sklopljen između stranaka 21. prosinca 2017. (dalje: Ugovor) te da su nekretnine kč. br. 5324/4 i 5324/6 upisane u zk. ul. 2564 k.o. Sv. Jakov, koje su predmet navedenog Ugovora, prenesene na ovdje tuženika 1. veljače 2018.,
- da je predmetni Ugovor potpisao tadašnji zastupnik po zakonu tužitelja Mislav Karamatić, a na strani tuženika tadašnji zastupnik po zakonu Ante Karamatić te da su navedene osobe blisko povezane,
- da je tržišna vrijednost predmetnih nekretnina u ugovoru utvrđena u iznosu od 95.000,00 EUR, a da su stranke ugovorile kupoprodajnu cijenu u iznosu od 1,00 EUR,
- da su predmetne nekretnine opterećene založnim pravima u korist društva RAIFFEISENDESBANK KARNTEN RECHENZENTRUM REVISIONSVERBAND REGISTRIERTE G.m.b.h. (dalje: RAIFFEISENDESBANK) za iznos od ukupno 913.500,00 EUR i fizičke osobe Roberta Čoline za iznos od 100.000,00 EUR i
- da je rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj St-2805/17 od 3. svibnja 2018. otvoren stečajni postupak nad ovdje tužiteljem.

Tuženik je tijekom postupka osporavao tvrdnje tužitelja da se u ovom slučaju radi o besplatnom raspolaganju, kao i da je došlo do izravnog oštećenja stečajnih vjerovnika (članak 201. SZ-a), odnosno da je postojala namjera oštećenja (članak 202. SZ-a). Konačno, naveo je da su predmetne nekretnine opterećene založnim pravima u iznosima koji su deseterostruko veći od utvrđene tržišne vrijednosti nekretnine pa se iz vrijednosti nekretnine ne bi mogli namiriti stečajni vjerovnici, nego samo založni vjerovnici.

U konkretnom slučaju tužitelj je svoj zahtjev temeljio na odredbama članka 201. SZ-a (izravno oštećenje vjerovnika), odnosno članku 202. SZ-a (namjernom oštećenju) te je u prilog svojim navodima dostavio dokumentaciju iz stečajnog spisa koji se vodi na tužiteljem pred Trgovačkim sudom u Zagrebu poslovni broj St-2805/2017.

Da bi se neka pravna radnja s uspjehom pobijala, moraju biti ispunjene opće pretpostavke za pobijanje pravnih radnji u povodu stečaja. Pored toga, u vezi s pojedinim razlozima zbog kojih se pobijanje može tražiti, trebaju biti ispunjene i posebne (subjektivne i/ili objektivne) pretpostavke.

To znači da je prvostupanjski sud i u ovom slučaju, prije svega, bio dužan utvrditi postojanje općih pretpostavki propisanih odredbom članka 198. SZ-a, neovisno o kojoj se vrsti pravnih radnji radilo.

Odredbom članka 198. stavka 1. SZ-a propisano je da pravne radnje poduzete prije otvaranja stečajnoga postupka kojima se remeti pravo na ujednačeno namirenje stečajnih vjerovnika (oštećenje vjerovnika), odnosno kojima se pojedini stečajni vjerovnici stavljaju u povoljniji položaj (pogodovanje vjerovnika), stečajni upravitelj u ime stečajnoga dužnika i stečajni vjerovnici mogu pobijati u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Dakle, opće pretpostavke pobijanja pravnih radnji stečajnog dužnika koje moraju biti ispunjene su: a) otvoren stečajni postupak nad stečajnim dužnikom, b) prije (uz određene iznimke i nakon) otvaranja stečajnog postupka poduzeta je pravna radnja koja može biti predmet pobijanja, c) pobijana radnja dovela je do oštećenja ili pogodovanja vjerovnika te d) krajnji rezultat pobijanja mora se očitovati u povećanju mogućnosti namirenja svih vjerovnika.

U ovom slučaju, neovisno od toga što prvostupanjski sud nije naveo razloge o ispunjenju općih pretpostavki pobijanja, nesporno je da su ispunjene prve dvije opće pretpostavke iz članka 127. SZ-a: nad tužiteljem je otvoren stečajni postupak 3. svibnja 2018., a Ugovor je sklopljen 21. prosinca 2017.

Prvostupanjski je sud neosnovanost tužbenog zahtjeva obrazložio na način da tužitelj niti ne tvrdi, a nije niti dokazao da bi vrijednost otuđene nekretnine bila dovoljna da se, nakon namirenja tražbina razlučnih vjerovnika, makar i djelomično namire stečajni vjerovnici, kako to propisuje odredba točke 3. citirane odredbe članka 254. stavka 1. SZ-a. Dakle, prvostupanjski sud zaključuje da u ovom postupku nije bilo oštećenja, niti pogodovanja vjerovnika zbog činjenice jer su predmetne nekretnine opterećene založnim pravima za višestruko veće iznose od tržišne cijene nekretnine utvrđene Ugovorom. Takav je zaključak prvostupanjskog suda pogrešan.

Naime, pitanje odnosno okolnost je li pojedina nekretnina opterećena založnim pravom nije odlučno za utvrđivanje činjenice da li su vjerovnici oštećeni prodajom navedene nekretnine trećoj osobi. Ovo stoga, jer je u postupku pobijanja pravnih radnji potrebno utvrditi jesu li vjerovnici stečajnog dužnika pobijanom pravnom radnjom oštećeni, a ne u kojoj mjeri su oštećeni.

S tim u vezi, pogrešno prvostupanjski sud smatra da je u konkretnom slučaju tužitelj bio dužan dokazati da bi se vraćanjem u stečajnu masu predmetnih nekretnina namirili stečajni vjerovnici, a ne tek vjerovnici stečajne mase te da zbog toga tužitelj nije dokazao postojanje pravnih pretpostavki za pobijanje pravnih radnji iz članaka 198., 199. i 200. SZ-a. Naime, u situaciji kad je stečaj otvoren zbog insolventnosti stečajnog dužnika, a što je konkretno slučaj, suprotno shvaćanju prvostupanjskog suda, po samoj prirodi stvari, tu činjenicu ne treba dokazati do stupnja izvjesnosti, već je dovoljno tek učiniti vjerojatnom nedostatnost stečajne mase, a protivnik pobijanja bi trebao dokazati da i bez pobijanja postoji mogućnost namirenja i stečajnih vjerovnika. Ovakav zaključak zauzeo je i Vrhovni sud Republike Hrvatske u rješenju poslovni broj Revt-215/13 od 28. rujna 2016., i rješenju poslovni broj Revt-288/2011 od 3. veljače 2016.

Dakle, pogrešno je prvostupanjski sud primijenio pravilo o teretu dokaza iz članka 219. stavka 1. ZPP-a, a što je dovelo do toga da presuda nema razloga o odlučnim činjenicama, a oni koji su navedeni su nejasni i proturječni čime je učinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP-a na koju je ukazano u žalbi. Naime, radi se o posebnom pravnom institutu pobijanja pravnih radnji stečajnog dužnika, a pretjerano strogi standardi u dokazivanju postojanja oštećenja vjerovnika nisu primjereni za navedeni institut jer takvu činjenicu najčešće potpuno pouzdano nije niti moguće utvrditi prije okončanja stečajnog postupka.

Naime, cilj i svrha samog instituta pobijanja pravnih radnji dužnika je u povećanoj mogućnosti namirenja vjerovnika pa bi se tako o oštećenju moglo govoriti kada je pravnom radnjom aktivna masa smanjena i time mogućnost namirenja vjerovnika umanjena, otežana ili odgođena, kao i u situaciji kada bi s ekonomskog aspekta mogućnost namirenja ukupnosti stečajnih vjerovnika bila veća da do radnje nije došlo. S druge strane, ne bi se moglo govoriti o oštećenju vjerovnika kada bi masa bila dostatna da se namire sve tražbine stečajnih vjerovnika.

Tuženik je u odgovoru na tužbu predložio provođenje dokaznih prijedloga radi utvrđenja da nije došlo do oštećenja vjerovnika i to saslušanjem Ante Karamatića i Mislava Karamatića, kao i provođenje dokaza građevinskim vještačenjem na okolnost vrijednosti predmetnih nekretnina, kao i financijskog vještačenja na okolnost usporedne analize vrijednosti nekretnine i potraživanja vjerovnika, a o navedenim dokaznim prijedlozima prvostupanjski sud nije donio nikakvu odluku jer je pogrešno smatrao da bi tužitelj trebao dokazati da bi se nakon prodaje otuđenih nekretnina mogli barem djelomično namiriti i stečajni vjerovnici.

Zbog navedenog pogrešnog pravnog pristupa prvostupanjski sud je propustio ocijeniti je li tužitelj (dostavom rješenja o otvaranju stečajnog postupka s navedenim podacima o nenamirenim potraživanjima, dostavom očevidnika o danima insolventnosti, predlaganjem uvida u stečajni spis) učinio vjerojatnom nedostatnost stečajne mase. Nadalje, prvostupanjski sud nije dao niti razloge o ispunjenju posebnih pretpostavki pobijanja zbog čega je počinjena bitna povreda odredaba parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. točke 11. ZPP-a.

Slijedom navedenog, žalba je uvažena i pobijana odluka je ukinuta, a predmet vraćen prvostupanjskom sudu na ponovan postupak (članak 369. stavak 1. ZPP-a).

U nastavku postupka prvostupanjski sud će otkloniti bitnu povredu odredaba postupka na koju je ukazao ovaj sud te ispitati postojanje svih općih pretpostavki propisanih odredbom članka 198. SZ-a, uzimajući u obzir dokumentaciju koju je tužitelj dostavio u postupku i dokazne prijedloge koje je tuženik predložio tijekom postupka. Ako prvostupanjski sud na temelju rezultata dokaznog postupka, uzimajući u obzir sve okolnosti slučaja (stanje stečajne mase, vrijednost prijavljenih tražbina, stvarnu tržišnu vrijednost nekretnina, mogućnost boljeg namirenja vjerovnika da radnja nije poduzeta) utvrdi da su ispunjene opće pretpostavke za pobijanje, tada će isti utvrditi i jesu li ispunjene posebne pretpostavke iz odredbe članaka 201. i 202. SZ-a na koje upućuje tužitelj, a nakon čega će donijeti novu pravilnu i zakonitu odluku o tužbenom zahtjevu.

O troškovima žalbenog postupka odlučeno je na temelju odredbe članka 166. stavka 3. ZPP-a.

Zagreb, 21. siječnja 2020.

Predsjednik vijeća
Raoul Dubravec

Broj zapisa: **17893-28006**

Kontrolni broj: **02505-60fc3-72e3f**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:

CN=RAOUL DUBRAVEC, L=ZAGREB, O=VISOKI TRGOVAČKI SUD REPUBLIKE HRVATSKE,
C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Visoki trgovački sud Republike Hrvatske** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.